

RECENSION



Benicio Del Toro som Che i *Che - Argentinaren*

Che - Argentinaren

Originaltitel **Che: Part One**
Svensk titel **Che - Argentinaren**
Regi **Steven Soderbergh**
Producent **Laura Bickford, Benicio Del Toro**
Manus **Peter Buchman**
Foto **Peter Andrews**
Roller **Benicio Del Toro, Demián Bechir, Santiago Cabrera, Vladimir Cruz, Julia Ormond, Jorge Perugorría m fl**
USA, Spanien, Frankrike 2008
Längd **2 tim 6 min**
Censur **tillåten från 11år**
Distributör **Scanbox Entertainment Sweden AB**

Che, berättelsen om Che Guevaras tidiga karriär i det kubanska inbördeskrig som sedan utmynnade i den kubanska revolutionen, är framför allt en historia för folk som redan kan historien. En sorts returinformation för 68-generationen, lite filmatiskt kött på benen för dem för vilka Moncada då fick ett mytiskt skimmer omkring sig.

Det sker ingen dramaturgisk uppbyggnad; vilka vedervärdigheter hade egentligen Battista-regimen gjort sig skyldig till? De var åtskilliga, här rivs de av i några bisatser innan skjutandet sätts igång, attacken mot Moncadabefästningen och erövringar hit och dit, till allmänt applåderande från civilbefolkningen. Även avrättning av en gerillasoldat som betett sig illa.

Ovan sagda kan låta som att jag vänder mig emot revolutionen som sådan. Det gör jag inte. Battista hade gjort sitt på den politiska scenen, stödd av USA, och det alltför länge. Kuba led under svält, förtryck, analfabetism, USA-företag tog hem alla vinster av sockerodlingen. Det jag vänder mig emot är filmens klantiga dramaturgi. Det bli segt, det blir långsamt, filmer som *Robin Hood* (med Errol Flynn)

och Elia Kazans *Viva Zapata* är överlägsna som upprorsskildringar.

Hade den här filmen gjorts 1968 hade den givetvis mötts av jubel, då räckte det med illustrativa bilder av självklara sanningar. Nu saknas det kött på benen.

Varför upproret? Vem var Battista? Vilka förödmjukelser hade Fidel Castro, advokat från en fin familj, utsatts för, vilket fick honom att starta upproret från Mexico? Hans klassiska formulering "historien skall frikänna mig", yttrat i samband med en tidigare rättegång mot honom citeras, men det svävar i luften som en ren obegriplighet för de icke pålästa.

Che är en film som saknar fördjupning, den är en (långsam) äventyrsfilm bland andra, med smygande i buskarna och pang-pang och mera pangpang när man kommer in i städerna plus en bildskön, närmast otäckt bildlik i huvudrollen som Che Guevara i en alltmör framträdande roll, under en rätt anonymiserad men av alla hyllad Fidel Castro.

Framför allt: det finns mycket lite i denna film som berör, suger tag i en rent känslomässig. Det blir en film med cinematografiska planscher. Eftersom man vet utgången - upproret segrade - hade det behövts något som tog tag i en rent emotionellt, engagerade, skapade en känsla av inkanande och medlidande eller rent av skräck. Ingenting sådant. Platt action, hjältedyrkan, det är som att se en hjältefilm från gamla Sovjet, men då fanns i allmänhet någon stupad hjälte som man lärt känna och kunde känna sorg inför. Här är alla anonyma.

Och så dessa inklippta scener från FN och utdrag ur intervjuer, som skedde bortom det tidsspänn där denna film utspelar sig som bryter helheten utan att tillfoga något.

I stort sett ger *Che* just ingenting utöver den schablonbild som världens ungdomar numera förknippar med namnet Che Guevara: en snygg grabb på en T-shirt.

Gunder Andersson

FILMRUTAN